

Til Direktoratet for Miljø og Natur
Kopi: Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

18. Oktober 2019

Notat om narhvaler i Østgrønland

Grønlands Naturinstitut (GN) ønsker med dette notat, at henlede opmærksomheden på at, i forbindelse med et videnskabeligt arbejdsgruppemøde i NAMMCO i efteråret 2019, blev det gjort klart at situationen for narhvaler i Østgrønland er meget kritisk. Grønland vil modtage en officielle rådgivning fra NAMMCOs råd efter deres årsmøde den 18. – 19. marts 2020.

Grønlands rådgivning for narhvaler i Vestgrønland afgives af JCNB (Canada Greenland Joint Commission for the Conservation of Narwhal and Beluga), mens rådgivning for Østgrønland afgives af NAMMCO. En videnskabelig arbejdsgruppe under NAMMCO mødtes i september 2019 for at opdatere og genvurdere status for narhvaler i Østgrønland. Arbejdsgruppen gennemgik den nyeste viden om mulige påvirkninger fra klimaændringer, menneskelige forstyrrelser og fangst, og kom med anbefalinger til forskning og forvaltning. Gruppens rapport præsenteres for NAMMCOs videnskabelig komite på dets årsmøde fra den 29. oktober til 1. november. Den videnskabelige komite vil her formulere den endelige biologiske rådgivning, der vil blive gjort offentlig tilgængelig den 15. november 2019. Normalt afspejler rådgivningen fra den videnskabelige komite rådgivningen fra arbejdsgruppen. Herefter vil Grønland modtage den endelige rådgivning fra NAMMCOs råd, når denne har taget stilling til rapporten fra den videnskabelige komite, hvilket sandsynligvis vil ske på årsmødet. NAMMCOs råd følger ikke altid den videnskabelige rådgivning.

NAMMCOs videnskabelige arbejdsgruppe gennemgik mere end 30 arbejdsdokumenter og publicerede artikler omhandlende narhvaler i Østgrønland. Disse omfattede fangststatistik fra 1955 til 2019, tællinger fra 1983 til 2018, lokal viden om forekomst og adfærd, satellitsporing af vandring samt dykkeadfærd, genetisk bestandsopdeling, klimaeffekter, akustik, fysiologi, alder og reproduktion. Herudover blev matematiske modeller over bestandenes udvikling siden 1995 tilpasset den nyeste viden.

Sporingerne af narhvaler i Østgrønland viser det samme billede som sporinger i Canada og Vestgrønland, hvor narhvalerne er stedfaste og søger tilbage til de samme sommeropholdspladser år efter år. Bestande af narhvaler er derfor defineret ud fra deres sommeropholdspladser, således at man kan undgå at en sommer jagt i et bestemt område kan udrydde narhvalerne i området. For den beboede del af Østgrønland betyder dette, at der arbejdes med tre forvaltningsområder: et i Scoresby Sund, et omkring Kangerlussuaq fjorden, og et i fjordene omkring Tasiilaq. Herudover er der narhvaler længere nordpå, hvor en tælling i 2018 fandt et stort antal i Dove bugt.

Hvalerne i de tre sydlige forvaltningsområder er under hårdt pres fra både klimaændringer og fangst. Af alle bestande af narhvaler er det dem i den sydlige del af Østgrønland, der er hårdest

ramt af klimaændringer. Narhvalen er tilpasset koldt vand, hvilket blandt andet fremgår af satellitsporinger, der viser at de primært søger føde i meget kolde områder. Dette stemmer overens med en undersøgelse af tætheder af narhvaler i Canada og Grønland, som fandt høje tætheder af narhvaler i områder med koldt vand. Området med koldt vand i Sydøstgrønland består af en small bræmme langs kysten, der med en fremrykning af det varmere atlantiske vand bliver mindre år for år. Denne fremrykning har bragt en lang række af nye dyr til området (så som makrel, tun, delfiner, spækhugger, grind, fin og pukkelhval), men det presser også narhvalen, hvis egnede levesteder indskrænkes.

Det er specielt i Scoresbysund fjorden at GN har studeret narhvaler, og her er der tegn på, at kalveproduktionen er unormalt lav. Undersøgelser af fangne dyr viser et fald i andelen af kønsmodne hunner som er gravide, og dette er i overensstemmelse med, at der er set meget få unger på de sidste tællinger i 2016 og 2017 ift. til tællinger i 1983 og 1984.

Selv om GN har stor erfaring med at tælle narhvaler fra fly, og ikke har problemer med at finde narhvaler i områder som Inglefield Bredning og Dove Bugt, så har det under de sidste to tællinger været umuligt at påvise andet end meget små bestande i de tre sydlige områder i Østgrønland. I 2016 blev der således optalt 433 (95% CI: 186 – 1.099) narhvaler i Scoresby Sund området, mens der kun kunne påvises 246 (95% CI: 116 - 568) i 2017. Dette er langt mindre end de 1.945 (95% CI: 685 – 5.522) narhvaler, der blev talt i 2008. Omkring Kangerlussuaq fjorden blev der talt 269 (95% CI: 137 - 550) dyr i 2016, hvilket er mindre end de 613 (95% CI:174 – 2.157), der blev talt i 2008. Omkring Tasiilaq var tætheden af dyr i 2016 så lille, at der ikke blev set nogle narhvaler. Det sidste, og eneste, positive tælletal fra Tasiilaq området drejer sig om 206 (95% CI: 76 - 562) dyr i 2008.

Tabel 1. Bestandsestimering baseret på tællinger af narhvaler i Østgrønland. Tal i parenteser viser 95 % sandsynligheds intervallet for bestanden.

År	Scoresbysund	Kangerlussuaq	Tasiilaq
2008	1,945 (685-5.522)	613 (174-2.157)	206 (76-562)
2016	433 (186-1.099)	269 (137-550)	Ingen set
2017	246 (116-568)	Ingen tælling	Ingen tælling

Når der regnes på disse tælletal i sammenhæng med de rapporterede fangster, så viser bestandsmodellerne, at der altid har været tale om et relativt lavt antal narhvaler i de tre forvaltningsområder. Det blev således beregnet at bestanden af narhvaler i de tre områder tilbage i 1955 sandsynligvis var 2.290 (90% CI:1,750–2,840) i Scoresby Sund, 1,050 (90% CI:720–1,540) omkring Kangerlussuaq fjord og 820 (90% CI:580– 1,210) omkring Tasiilaq.

De samme modeller beregner at antallet i dag er reduceret til henholdsvis 18 % (90 % CI:6 % – 40 %), 27 % (90 % CI:12 % – 59 %) og 25 % (90 % CI:4 % – 74 %) af den oprindelige antal i forvaltningsområderne.

Arbejdsgruppens konklusion er, at antallet af hvaler i alle tre forvaltningsområder er så lave at det er usandsynligt at de kan klare yderligere fangster uden at gå yderligere tilbage. Tages modellerne bogstaveligt, så tillader 70 % kriteriet for vækst at 4 individer fjernes (fangst + tab) fra Kangerlussuaq området per år, mens 2 individer kan fjernes fra Tasiilaq, og ingen fra Scoresby Sund. Men disse tal er dog for optimistiske, da de benyttede modeller ikke er udviklet til at gælde for meget små bestande. En naturlig bestand er afhængig af mange forskellige faktorer for at opretholde sit størrelse, og når den kommer ned på nogle få hundrede dyr (som det er tilfældet for narhvalerne i Østgrønland), er de meget sårbare over for en række negative faktorer (dyrene kan for eksempel have svært ved at lokalisere hinanden, der kan være ændringer i socialstruktur, kan være vanskelig at finde byttedyr, individer kan blive sårbare overfor sygdomme på grund af lav genetiske diversitet, mm) og dermed kan bestandsvæksten blive lavere end antaget. Ingen af disse forhold er medtaget i beregningerne da sådanne faktorer er meget svære at håndtere, men det kan måske netop være disse faktorer, der er skyld i den observerede lave reproduktion i Scoresby Sund. **Arbejdsgruppens konklusion var derfor, at det er usandsynligt at hvalerne i de tre forvaltningsområder kan klare yderligere fangster.**

Den største usikkerhed i denne konklusion vedrører en mindre del af fangsten ved Ittoqqortoormiit, der foregår i foråret og forsommeren (frem til omkring 1. juli). Der er noget, der tyder på at denne fangst måske tages fra en anden bestand, der overvintret i området og vandrer til et ukendt sted længere mod nord om sommeren. Forårs og forsommer fangsterne ved Ittoqqortoormiit tages ret tæt på byen, og ingen af de hvaler, der er mærket inde i Scoresby Sund fjorden i sensommeren, har givet positioner i dette fangstområde den efterfølgende forsommer. Desværre er antallet af dyr, der har haft en satellitsender, der har sendt længe nok, for lille til at udelukke, at det er den samme bestand, der udsættes for fangster hele året.

GN har dog fokus på netop denne usikkerhed. Der er således allerede et samarbejde i gang med fangere i et forsøg på at få mærket dyr i området tæt ved Ittoqqortoormiit i forsommeren, for at se hvor disse vandrer hen i løbet af sommeren. Herudover planlægges det, at afsætte midler til en forsommer tælling i området. Alle tidligere tællinger er foregået i sensommeren.

Vi står altid til rådighed for en evt. uddybning, og afholdelse af informerende møder hvis det er i Jeres interesse. Hvad angår et evt. møde vil det være naturligt at lægge det efter afslutningen af NAMMCOs videnskabelig møde den 1. november og før frigivelsen af deres rapport den 15. november. Her vil vi vide om den videnskabelige komite vil følge arbejdsgruppens anbefaling og rådgive om et total stop for fangst af narhvaler i de tre sydlige forvaltningsområder i Østgrønland. Til marts 2020 vil det desuden blive afgjort hvilke anbefalinger NAMMCOs råd vil afgive til Grønland om narhvalerne i Østgrønland.

Med venlige hilsener

Fernando Ugarte og Lars Witting